

Landstingsstyrelsen

Primärvårds- och psykiatriutskottet (för känne-
dom)

Granskning av samverkan kring missbruksvården i Värmland

Landstingets revisorer har tillsammans med kommunrevisorerna i Arvika, Eda, Filipstad, Forshaga, Hagfors, Hammarö, Karlstad, Kil, Kristinehamn, Munkfors, Storfors, Sunne, Säffle, Torsby och Årjäng genomfört en gemensam granskning avseende samverkan kring missbruksvården i Värmland. En styrgrupp bestående av revisorer från de ingående parterna har varit sammanhållande för projektet. PwC har på uppdrag av revisorerna genomfört granskningen.

Den övergripande revisionsfrågan har varit om Landstinget i Värmland och kommunerna – utifrån sina respektive uppdrag och ansvar – säkerställt att vård, omsorg och stöd avseende missbruksvård fungerar på ett tillfredsställande sätt genom att inrätta ändamålsenliga arbetsformer, samverkansformer samt rutiner för informationsöverföring? I granskningen ingår även en uppföljning av den tidigare granskningen rörande missbruksvård från 2013.

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, intervjuer med inblandade aktörer, enkätundersökning, journalgranskning och en avslutande workshop med representanter för kommunerna och landstinget.

I rapporten redovisar konsulterna bland annat följande sammanfattande iakttagelser:

Den sammanfattande bedömningen är att landstinget och kommunerna endast till viss del säkerställt att vård, omsorg och stöd avseende missbruksvård fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Det finns en organisering och struktur för ledning och styrning av missbruks- och beroendevård i länet. Samverkansformer och samlokalisering av verksamheter finns reglerade i samverkansöverenskommelser, länsöverenskommelsen för missbruks- och beroendevården och i lokala överenskom-

meler för 5 olika områden i länet. Gällande överenskommelser är aktuella och upprättade för att säkerställa att de nationella riktlinjerna efterlevs.

Det har tillsatts en politisk styrgrupp och en central ledningsgrupp för länets missbruks- och beroendevård. Vi bedömer att förutsättningarna för länsgemensam styrning och uppföljning har förbättrats i och med den nya organiseringen och strukturen.

Efterlevnaden av överenskommelsen är dock bristfällig och dess faktiska innebörd har inte alltid diskuterats mellan olika huvudmän på lokal nivå. Det saknas på flera håll strukturerade samverkansforum för att föra sådana diskussioner mellan tjänstemän ute i organisationerna. Delar som inte efterlevs enligt vad som uttrycks i överenskommelserna är bland annat upprättande av samordnade individuella planer (SIP). De intervjuade uppfattar att användandet av SIP successivt har ökat, men granskningen av akter visar på stora variationer i länet. Förekomsten av standardiserade bedömningsinstrument varierar också inom länet och används i mindre omfattning än vad som är avsett.

Vad det gäller flödet och samverkan kring de individer som är i behov av landstingets och kommunens insatser avseende missbruks- och beroendevård så är det tydligt att de olika huvudmännens kompetenser och insatser inte alltid samordnas på ett optimalt sätt.

Det finns i varierad omfattning rutiner för handläggning, och uppföljningen av missbruks- och beroendevården är bristfällig och begränsas av att det sällan finns mål och kvalitativa och kvantitativa mätetal.

Utifrån genomförd granskning rekommenderas landstingsstyrelsen säkerställa att:

- *Organiseringen som implementerats under 2017 vad gäller samordning av länets missbruks- och beroendevård leder till önskade effekter. Vi ser att framgångsfaktorn för detta är att ha en fortsatt kontinuitet i den politiska styrgruppen och den centrala ledningsgruppens arbete och att roller, ansvar och uppdrag för grupperingarna förankras.*
- *Överenskommelsen implementeras bland tjänstemän på lokalnivå. Enligt granskningen saknas strukturerade forum för de diskussioner som behövs mellan respektive kommun och berörda tjänstemän inom landstingets verksamheter.*
- *Åtgärder vidtas för att förbättra efterlevnaden av överenskommelserna bland annat vad det gäller upprättande av SIP, användandet av standardiserade bedömningsinstrument och ansvarsfördelning vid vård har personer med behov av insatser från kommunen och landstinget.*
- *Det som ett led i en sammanhållen styrning av länets samverkan i missbruks- och beroendefrågor säkerställs att en samlad redovisning av resul-*

tatet av utvecklingen av missbruksvården rapporteras från den centrala ledningsgruppen till den politiska styrgruppen så som planerat.

- *Det inom respektive verksamhet formuleras mål och mätetal för att följa utvecklingen avseende missbrukare och insatser till individer med samsjuklighet. På vissa håll behöver även riktlinjer upprättas och/eller revideras.*

Revisorerna har blivit uppmärksammade på att granskningen har varit problematisk för konsulterna att genomföra på grund av svårigheter att få intervjuer med landstingets företrädare samt svårigheter med att få ut de journaler som önskats från landstinget. Vidare är svarsfrekvensen i den enkät som konsulterna skickade ut till landstingets vårdcentralchefer samt chefer inom öppenvården låg, endast 39%. Dessa förhållanden är inte acceptabla med tanke på det lagstadgade uppdrag som revisionen är.

Revisorerna översänder härmed rapporten och emotser landstingsstyrelsens svar, med redogörelse av vilka åtgärder styrelsen avser att vidta med anledning av iakttagelserna i rapporten, senast den 4 juni 2018.

Östen Högman
ordförande

Daniel Berghel
vice ordförande